חרב ברכות The Blessings Book

Various Blessings, Grace After Meals, After Blessings for Foods, Blessings for Circumcision and Wedding Feasts

Comparable to the

Siddur Tehillat HASHEM NUSACH HA-ARI ZAL

According to the Text of Rabbi Shneur Zalman of Liadi

Compiled and newly typeset by Shmuel Gonzales. The text is consistent with the text of the *Siddur Tehillat Hashem*. It is provided via the Internet as a resource for study and for use for prayer when a siddur is not immediately available. This text was created with the many people in mind that travel through out the world and find, to their horror, that their Siddur is missing. Now it's accessible for all of us in those emergency situations.

One should not rely only upon this text. A siddur is not just an order of prayer. It is intended to serve as a text for education in Jewish tradition and the keeping of mitzvot. This text lacks many of those qualities. Thus, one should own a siddur of their own and study it.

When printed this text is "sheymish", or bearing the Divine Name. On paper it is fit for sacred use and therefore should not be disposed of or destroyed. If you print it, when you are finished it should be taken to a local Orthodox synagogue so that it may be buried in honor, according to Jewish Law.

Version 3.31 - May 2015

* סדר ברכות *

Various Blessings

* סדר נטילת ידים

The Order of Ritual Washing of the Hands

One should take a cup and fill it with water, lift it with the right hand, pass it to their left hand and pour the water over the right hand up to the wrist. The cup should then be passed to the left hand and poured over the right. One should then continue to wash the hands twice more passing the cup back and forth so that one has rinsed each hand three times, in an alternating fashion. One should then recite:

* ברכות הנהנין

Blessings Over Food, Drink and Fragrances

* ברכות קודם האכילה והשתיה

The Blessings Before Food and Drink

One should remember to recite blessing before eating the food. If one forgets to say the blessing then it should be said as soon as the person remembers, preferable before swallowing.

Over bread:

Over the five species of grain - wheat, barley, spelt, oats or rye - if they were boiled or ground and made into a dish:

בָרוּך אַתָּה וְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת:

Over wine or grape juice:

Over all tree-grown fruits:

Over all earth-grown fruits, and vegetables; as well as bananas:

Over all other foods - including fish, milk, eggs and cheese, truffle, mushroom and the like - as well as all liquids, except wine:

After tasting any fruit for the first time in the season:

⋆ ברכות הריח ⋆

The Blessings Over Fragrances

When preparing to smell or upon smelling fragrances that are (a) a blend of spices of different origins, or (b) of non-vegetable origins (e.g. synthetic perfumes), or (c) of undetermined origin:

Upon smelling fragrant trees and shrubs or their flowers (e.g. roses):

Upon smelling fragrant herbs, grasses or flowers:

Upon smelling fragrant edible fruit or nuts:

* ברכות המצות *

The Blessings Over Mitzvot

Before affixing a mezuzah:

Upon building a protective railing around one's roof or other dangerous area:

Before using new metal or glass utensils that might have been bought from a gentile -that are intended for food or drink - they must be immersed in a mikveh. Upon immersing one should recite:

If one prepares dough of water and flour, an olive-sized piece of dough must be separated and burnt from each batch of dough that is at least 2 lbs.10 oz. Regarding the amount of dough required for the recitation of the blessing, opinions vary from 3 lbs. 10.7 oz. to 4 lbs. 15.2 oz.

* ברכות הודאה *

Blessings of Praise and Gratitude

* ברכות הראיה והשמיעה

The Blessings for Phenomena and Spectacular Events

These first three blessings of this section may be recited only once each day, unless indicated. However, if the skies have cleared entirely and then clouds returned in the same

day it is appropriate to repeat the blessing again, as one would be blessing over the phenomena a different storm all together. The remaining blessings, unless indicated, are recited only if thirty days have elapsed since the phenomenon was last seen. If unsure whether to recite one of the blessings in this section on a particular occasion, recite the blessings but omit the words "הַּעּוֹלְם".

Upon seeing lightening:

Upon hearing thunder, or seeing a violent storm (tornado, hurricane, etc.):

Upon seeing a rainbow in the sky:

Upon seeing a shooting-star, exceptionally lofty mountains, or exceptionally large rivers (in their natural course):

Upon experiencing an earthquake:

Upon seeing the ocean (some authorities include the Mediterranean Sea in this category):

Upon seeing exceptionally beautiful people, trees or fields:

Upon seeing exceptionally strange looking people or animals:

Upon seeing an outstanding Torah scholar:

Upon seeing an outstanding secular scholar:

Upon seeing a gentile monarch who rules legally and has absolute authority, even over life and death.. Regarding modern-day elected rulers, opinions differ; with most authorities suggest that the blessing be recited while omitting the words "הַּעּוֹרֶם"

Upon seeing 600,000 or more Jews together:

Upon meeting with a friend for the first time after they have recovered from a life-threatening illness:

Upon seeing a destroyed synagogue:

Upon seeing a destroyed synagogue that has been restored to its previous grandeur.

It is customary to omit the words "אַהָּ" through "הָעוֹלְם"

Upon seeing a place where one had earlier experienced a miracle that saved him from imminent danger. If one has had more than one such experience in his lifetime then he must also mention all the other places as well at the end of this blessing:

Upon seeing a place where one's parent, forefathers, Torah teacher, or the nation as a whole was miraculously saved from imminent danger:

Upon seeing fruit trees in bloom during the spring (this blessing may be recited only once each year):

בָרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, שֶׁלוֹ חִסַּר בְּעוֹלְמוֹ דְבָר, וּבְרָא בוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאִילָנוֹת טוֹבִים, לְהַנּוֹת בְּהֶם בְּנֵי אָדָם:

⋆ ברכות שונות ⋆

Various Miscellaneous Blessings

This blessing is to be said (a) when one performs a seasonal mitzvah, (b) or purchases a garment of significant value, (c) or upon the occurrence of an event that is of great benefit to oneself (if the event also benefits others then the blessings "הַמֵּטִיב" should be substituted:

Upon hearing good news which benefit oneself and others:

Upon hearing unusually bad news:

Upon donning a new garment of significant value, such as a new suit or dress:

* ברכת המזון *

Birkat haMazon - Grace After Meals

This order of prayers – the Grace After Meals- is a mitzvah, that fulfills the Biblical command of "And you shall eat and you shall be satisfied and you shall bless Hashem, your God, for the goodly land the He gave you." (Deuteronomy 8:10) If one has become full from a meal, according to this commandment, we are to bless God. However, it is our tradition to bless God for His sustenance - even after a modest meal - out of gratitude. It is the custom to recite this blessing for any meal in which one washes for bread in order to eat. It must be said seated at the table in which one ate.

On weekdays the following two Psalms are recited and "אַבְּרְכְּה" is said before washing the fingers; however, on joyous occasions - such as a brit mila (circumcision) or marriage, when Tachnun is not said – the Psalms for Shabbat and Festivals should be substituted.

Psalm 137

שַּל נַּהְרוֹת בָּבֶל, שֶׁם יְשַׁבְנוּ נֵּם בְּכִינוּ, בְּזְכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: עַל עֲרָבִים בְּתוֹכְהּ, תְּלִינוּ בִּנֹרוֹתֵינוּ: כִּי שֶׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שִׂמְחָה, שִׁירוּ לְנוּ מִשִׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נְשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ, עַל אַרְמֵת נֵכְר: אִם אֶשְׁכְּחֵךְ יְרוּשְׁלָיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי אַרְמַת נֵכְר: אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי, אִם לֹא אַעְלֶה אֶת יְרוּשְׁלַיִם עַל רֹאשׁ לְחַכִּי אִם לֹא אַעְלֶה אֶת יְרוּשְׁלָיִם עַל רֹאשׁ שִׁמְחָתִי: זְכֹר יְיָ לְבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשְׁלָיִם, הְאֹמְוֹרִם עָרוּ עָרוּ עַרוּ עַרוּ בִּר הַיְּכוֹר בְּה: בַּת בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה, אַשְׁרֵי שִׁיְשַׁלֶם לְךְ אֶת נְּמוּלֵךְ עֵרוּ שֵׁנְכוֹר בְּה: בַּת בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה, אַשְׁרֵי שֵׁיְשֵׁלֶם לְךְ אֶת נְּמוּלֵךְ שֵׁיּלְתִּ לְנוּ: אַשִּׁרִי שֵׁיּאֹחֵז וִנְפֵּץ אֵת עֹלְלַיִךְ אֵל הַסְּלֵע:

Psalm 67

לַ**מְנַצְּחַ** בִּנְגִינֹת, מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵנוּ וִיבְרְבֵנוּ, יָאֵר פְּנְיוּ אִתְנוּ סֶלָה: לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְבֶּךְ, בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךְ: יוֹדוּךְ עַמִּים אֶלֹהִים, יוֹדוּדְּ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְּׂמְחוּ וִירַנְּנוּ, לְאָמִּים, כִּי תִשְׁפֿט עַמִּים מִישֹׁר, וּלְאָמִים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּדְ עַמִּים אֶלֹהִים, יוֹדוּדְ עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָה. יְבְרְבֵנוּ, אֱלֹהִים אֶלֹהִים אֶלֹהִינוּ: יְבְרְבֵנוּ אֶלֹהִים, וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְּסֵי אָרֶץ:

On Shabbat and Festivals:

Psalm 126

שִׁיר הַמַּלְצַלוֹת, בְּשׁוּב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִּיּוֹן, הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אָז יִמְּלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה, אָז יאמְרוּ בַּגּוֹיִם הִנְּדִּיל יְיָ לַעֲשׁוֹת עם אֵלֶה: הִנְּדִיל יְיָ לַעֲשׁוֹת עִמְנוּ, הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ, כַּאֲפִיקִים בַּנָּנֶב: הַזּּרְעִים בְּדִמְעָה, בְּרְנָּה יִקְצֹרוּ: הָלוֹך וֵלֵך וּבְכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁך הַזְּרַע, בֹּא יָבא בְרְנָּה נֹשֵׂא אֲלָמֹֹתִיו:

Psalm 87

לְבָנֵי לְרַח מִזְמוֹר שִׁיר, יְסוּדָתוֹ בְּהַרְרֵי לְּדָשׁ: אֹהֵב יְיָ שַׁעֲרֵי צִיּוֹן, מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת יַשְׁלְב: נִכְבָּדוֹת מְדָבָּר בָּךְ, עִיר הָאָּלֹהִים סֶלְה: אַזְכִּיר רַהַב וּבָבֶל לְיִדְעִי, הִנֵּה פְּלֶשֶׁת וְצֹר עִם, כּוּשׁ זֶה יֻלַּד שְׁם: וּלְצִיּוֹן יֵאָמַר אִישׁ וְאִישׁ יֻלַּד בָּה, וְהוּא יְכוֹנְנֶהְ עֶלְיוֹן: יְיָ יִסְפֹּר בִּכְתוֹב עַמִּים, זֶה יָלַד שָׁם סֶלָה: וְשָׁרִים כְּחֹלְלִים, כָּל מַעְיָנֵי בָּךְ:

These verses, also known as Tehillat Hashem – Praises of God – are to be said everyday:

אָבְרְרָבָה אָת יְיָ בְּכָל עֵת, תָּמִיד תְּהִלְּתוֹ בְּפִי:¹ סוֹף דְּבְר הַכֹּל נִשְׁמְע, אֶת הָאֶלֹהִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתִיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדְם:² נִשְׁמְע, אֶת הָאֶלֹהִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתִיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדְם:³ וַאֲנַחְנוּ

¹ Psalms 34:2

² Ecclesiastes 12:13

³ Psalms 145:21

יְּבֶרֶךְ יָה מֵעַתָּה וְעַר עוֹלֶם הַלְלוּיָה: ⁴

* מים אחרונים *

The Washing of the Fingers

One should dispense a small amount of water to wash only the fingers. It is also the custom to pass ones wet fingers over the lips, except on Pesach:

Before washing the fingers, the following is said:

After washing the fingers, the following is said:

★ זימון★ Zimun – The Invitation

When blessing with a quorum of three or more, the Leader begins as follows. If ten or more men bless together, then include the name "מֵלְהִים" where indicated; if celebrating a wedding or Sheva Brachot an alternate Zimun, show on the left, is substituted. However, it is the custom of many to call to blessing in Yiddish, show in parenthesis.

If saying Grace After Meals over wine one holds the cup in the palm of the hand from this point until completion of "The Third Blessing: For Jerusalem" with the paragraph "הְבֶּבֶה יְרוּשֶׁלֵיִם" on page 13, and again for the blessing of wine on page 14

The Leader says:
: הַב לָן וְנִבְרִיךְ (רַבּוֹתֵי מִיר ווֶעליִן בֶּענְטְשׁין:)

⁴ Psalms 115:18

⁵ Job 20:29

⁶ Ezekiel 41:22

The others respond:

יָהִי שֵׁם יי מְבֹרֶךְ מֵעַתְּה וְעַד עוֹלָם:

For a wedding celebration or Sheva Brachot follow this column:

The leader continues:

יְהִי שֵׁם יי מְבֹרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בִּרְשׁוּת מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתִי נְבָרֵךְ אֶלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׂמְחָה בִּמְעוֹנוֹ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֵּׁלוֹ:

The other who have eaten respond:
בְרוּךְ אֶּלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁמְחָה בִּמְעוֹנוֹ
שֶׁאְכַלְנוּ מִשֶּׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חְיִינוּ:

The other who have not eaten respond: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׂמְחָה בִּמְעוֹנוֹ יִבְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁמְחָה בְּמְעוֹנוֹ וּמְיר לְעוֹלְם וְעֶר:

The Leader responds:

בָרוּך אֶלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׂמְחָה בִּמְעוֹנוֹ שֵׁאַכַלְנוּ מִשֵּׁלוֹ וּבִטוּבוֹ חַיִינוּ: On all other days continue below:

The leader continues:

יְהִי שֵׁם יי מְבֹרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלְם: בִּרְשׁוּת מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתִי נְבָרֵךְ (אֵלֹהֵינוּ) שֵׁאָכַלִנוּ מִשֵּׁלוֹ:

The other who have eaten respond:
בְּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלוּ
בִּטוּבוֹ חַיִינוּ:

The other who did not partake in the meal respond:

בְרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) וּמְבוֹדְךְ שְׁמוֹ תִּמִיר לְעוֹלָם וָעֶר:

The Leader responds:

בָּרוּך (אֶלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלוּ וּבִטוּבוֹ חַיִינוּ:

ברכת הזן

The First Blessing: For Nourishment

⁷ Psalms 113:2

בְּרוּך אַתָּה יְיָ אֶלהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלְם, הַזְּן אֶת הְעוֹלְם כֻּלּוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֵלֶ בְּחָבׁר וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בְּשִׁר כִּי לְעוֹלְם חַסְרּוֹ: "בְּחֵלֵ עִמְים תִּמִיד לֹא חָסַר לְנוּ וְאַל יֶחְסַר לְנוּ מְזוֹן לְעוֹלְם תַמְיוֹ לְנוּ וְאָל יֶחְסַר לְנוּ מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתִיו אֲשֶׁר בְּרָא כְּאָמוּר פּוֹתַח אֶת וֹבְלֹּל וַמִינִן מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתִיו אֲשֶׁר בְּרָא כְּאָמוּר פּוֹתַח אֶת יָדֶך וּמַשְׂבִיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַזְּן אֶת הַכֹּל:

(Others respond: "אָמֵן.")

ברכת הארץ

The Second Blessing: For The Land

נוֹנֶדְה לְּדְּיִן אֶלֹהֵינוּ עַל שֶׁהְנְחַלְתְּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָה טוֹבְה וּרְחָבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרֵים וּפְּדִיתְנוּ מָבֵּית עֲבְדִים וְעַל בְּרִיתְדְּ שֶׁחְתַמְתְּ בִּבְשְׁרֵנוּ וְעַל תּוֹרְתְדְּ שֶׁלְמַּדְתְנוּ וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶּד שֶׁחוֹנַנְתְּנוּ וְעַל אֲבִילַת מָזוֹן חָכֶּיך שֶׁהוֹנַנְתְּנוּ וְעַל אֲבִילַת מָזוֹן שָׁאַתָּה זְן וּמְפַּרְנֵס אוֹתְנוּ תָּמִיד. בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שֲׁעָה:

On Chanukah and Purim one adds the following:

וְעַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֶּּרְקָן וְעַל הַנְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִפְּלָאוֹת שֶׁעָשִיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזְּמַן הַזֶּה:

On Purim add:

On Chanukah add:

בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן נְּדוֹל, בִּימֵי מְרְדְּכֵי וְאֶסְתֵּר חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו, כְּשֶׁעְמְדָה מַלְכוּת יָנָן בְּשׁוּשַׁן הַבּירָה,

⁸ Psalm 136:25

הָרְשָׁעָה, עַל עַמְּךְ יִשְׂרָאֵל, לְהַשְׁכִּיחָם כְּשֶׁעָמֵר עֲלֵיהֶם הָמָן תוֹרָתֶךּ וּלְהַעֲבִירָם מֵחָקֵי רְצוֹנֶדָּ, וְאַתָּה הָרָשָׁע, בִּקִשׁ לְהַשְׁמִיד בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת לַהַרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל צָרָתָם. רַבְתָּ אֶת רִיבָם, דַנְתָּ אֶת דִינָם, הַיְּהוּדִים, מִנַּעַר וְעַד נָקַמְתָם, מָסַרְתָּ נִבּוֹרִים בְּיֵד זָקֵן, שַׁף וְנָשִׁים, בְּיוֹם חַלְשִׁים, וְרַבִּים בְיַד מְעַמִּים, וּטְמֵאִים אֶחָד, בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בְיַד מְהוֹרִים, וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים, לְחֹדֵשׁ שְׁנֵים עָשָׂר, וְזַדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶדְ. וּלְדְּ עָשִּׁיתְ שֵׁם הוּא חֹבֶשׁ אֲדְר נְּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלְמֶדָ. וּלְעַמְּדְ יִשְׂרָאֵל וּשְׁלְלָם לָבוֹז.º וְאַתָּה עשִית הְשׁוּעָה גְרוֹלָה וּפָּרְקוֹ כְהַיּוֹם הַזֶּה: בְּרַחֲמֶיךְ הַרַבִּים ּוְאַחַר כַּךְ בָּאוּ בָנֶיךְ לִדְבִיר בֵּיתֶךְ, וּפִנּוּ הַפַּרְתַּ אֶת עֲצְתוֹ, אֶת הֵיכָלֶדָּ, וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָשֶׁדְּ, וְקְלְקַלְתְּ אֶת מַחֲשַׁבְתוֹ, וָהְדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁדְּ. וְקָבְעוּ וַהֲשֵׁבוֹתְ לּוֹ נְמוּלוֹ שְׁמונַת יְמֵי חֲנָכָּה אֵלּוּ, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל בְראשׁוֹ. וִתְלוּ אוֹתוֹ לְשִׁמְךּ הַנְּרוֹל: ַוְאֶת בָּנְיו עַל הָעֵץ.

וְשַׁלֹ הַכֹּל יִי אֶלהִינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְדְ וּמְבְרְכִים אוֹתְדְ יִתְבְּרַדְּ שִׁמְדְ בְּפִי כָל חֵי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כַּכְּתוּב וְאָכַלְתְּ וְשָׂבְעְתְּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יִי אֶלהֶידְ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לְדְ: בָּרוּדְ אַתְּה יִי, עַל הָאָרֵץ וִעַל הַפָּזוֹן:

(Others respond: "אָמֶן".")

בנין ירושלים

The Third Blessing: For Jerusalem

⁹ Esther 3:13

רַחֶם יְיָ אֶלֹהֵינוּ עַל יִשְּׂרָאֵל עַפֶּּךּ וְעַל יְרוּשְׁלַיִם עִירֶךּ וְעַל צִּיּוֹן מִשְׁכֵּן כְּבוֹדֶךּ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶדּ וְעַל הַבַּיִת הַנְּּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְדִּ עָלָיו: אֶלֹהֵינוּ אָבִינוּ

On Shabbat and festivals:

On weekdays:

רוענו

רענו

זוּנֵנוּ פַּרְנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוֹח לְנוּ יְיָ אֶלֹהֵינוּ מְהַרָּה מִכְּלֹ צְרוֹתֵינוּ: וְנָא אַל תַּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֶלֹהֵינוּ לֹא לִידִי מַחְנַת בְּשָּׁר וְדָם וְלֹא לִידִי הַלְנָאָתָם כִּי אָם לְיָדְדְ הַמְּלֵאָה הַפְּתוּחָה הַקְּרוֹשָׁה וְהָרְחָבָה שֶׁלֹא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכְּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

On Shabbat add:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֶלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךְ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבְּת בּוֹ הַנְּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה נְּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֵיךְ, לִשְׁבָּת בּוֹ וְלְנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךְ, וּבִרְצוֹנְךְ הָנִיחַ לְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹא מְהֵא צָרָה וְיָגוֹן וַאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵינוּ, וְהַרְאֵנוּ יִיְ אֱלֹהֵינוּ בְּנֶחָמַת צִיוֹן עִירֶךְ, וּבְבִּנְיָן יְרוּשְׁלַיִם עִיר קְדְשֶׁךְ, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת:

On Rosh Chodesh, Festivals and Chol haMoed, one adds the following:

אָלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ, יַעֲלֶה וְיָבאׁ וְיַגִּיעַ, וְיֵרְאֶה וְיֵרְאֶה וְיִשְּׁמַע, וְיִפְּקֵד וְיִזְּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִּקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דְּוִד עַבְדֶּדְ, וְזִכְרוֹן יְרוּשֶׁלַיִם עִיר קְדְשֶׁךְ, וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּדְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶידְ, לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה, לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

On Sukkot:

On Pesach:

On Rosh Chodesh:

חַג הַסְּכוֹת

חָג הַמַּצוֹת

ראש הַחהַש

On Shemini Atzeret: שמיני עצרת החג On Shavuot: חַג הַשְּׂבְעוֹת On Rosh haShanah:

:הוַּהַ

On Rosh haShanah and Chol haMoed omit the following line:

בְיוֹם מוֹב מִקְרָא קֹדְשׁ הַזֶּה:

Those listening to the following paragraph should respond "אָבֶּוּ" where indicated:

זָכְרֵנוּ יִיָ אֶלֹהֵינוּ בׁוֹ לְטוֹבָה אָמֵן וּפְּקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה אָמֵן וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים אָמֵן וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֵךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתְּה יְיָ, בּוֹנֵה בִרַחַמָּיו יִרוּשָׁלַיִם. אָמֵן:

(Others respond: "אָמֵן.")

If you forgot to say the special portions for Shabbat, Rosh Chodesh, or Festivals, but you reminded yourself before starting "The Fourth Blessing: God's Goodness," then continue on with the following appropriate blessing. However, if you remembered after beginning the next blessing then you must repeat Grace After Meals from the beginning. This applies to Shabbat; the Festival days of Pesach, Shavuot and Sukkot; and the evening meals of Rosh haShanah. However on Chol haMoed, Rosh Chodesh, or during Seudah Shelshit, or the daytime meal of Rosh haShanah, you do not have to repeat it.

On Shabbat:

בָּרוּך אַתָּה יָיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, שֶׁנְּתַן שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׁרָאֵל בְאַהֲבָה לְאוֹת וְלִבְרִית: בָרוּך אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

On Festivals:

בָּרוּך אַתָּה יָנָ אָלֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָּתַן יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׁרָאֵל לְשָׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה אָת יוֹם

On Shemini Atzeret: On Sukkot: On Shavuot: On Pesach: חַג הַסְּכוֹת חַג הַשַּׁבִעוֹת חַג הַמַּצוֹת שָׁמִינִי עֲצֵרֶת הַחַג הַזֶּה: בָּרוּך אַתָּה וְיָ, מְקַהַשׁ וִשְּׁרָאֵל וְהַזְּמַנִּים: On Rosh haShanah: בָּרוּך אַתָּה יָנְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נְּתַן יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׁרָאֵל לְזִכָּרוֹן, אֶת יוֹם הַזִּכַּרוֹן הַזֶּה. בָּרוּך אַתָּה יִשְׁרָאֵל וְיוֹם הַזִּכְּרוֹן: On Chol haMoed, indicate for Pesach or Sukkot appropriately: בָּרוּך אַתָּה יָיָ אֱלֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן מוֹעֲרִים לְעַמּוֹ יִשִּׁרָאֵל לששון ולשמחה את יום On Sukkot: On Pesach: חג המצות חַג הַסָּכות :ப:ग्रा On Rosh Chodesh:

בָּרוּך אַתָּה יָנָ אֶלֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, שֶׁנְּתַן ראש הַחדֶשׁ יִשְׁרַאֵל לִזְכַּרוֹן:

On Shabbat which coincides with Festival days, Chol haMoed or Rosh Chodesh; if you forgot to say both "רַצָּה" and "יַעֶּלֶה וְיָבֹא" say the following. If one only forgot to say one of them then repeate the previous corresponding blessing:

בָרוּך אַתָּה יָנְ אָב'ינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, שֶׁנְּתַן שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׁרָאֵל בְאַהֲבָה לְאוֹת וְלִבְרִית וְיָמִים טוֹבִים לְשָׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, אֶת יום

On Festivals, continue with the appropriate day below:

On Shavuot: On Sukkot: On Shemini Atzeret: On Pesach: חג השבעות חג הסכות חג המצות הַזֶּה: בָרוּך אַתָּה יָיָ, מְקַהַשׁ הַשַּׂבָּת וְיִשִּׁרָאֵל וִהַזְמַנִּים:

On Chol haMoed continue with the following, indicate for Pesach or Sukkot appropriately:

ומועַדים לִשָּשוֹן וּלִשְׁמִחָה, אֵת יוֹם

On Sukkot:

On Pesach:

חֵג הַסְּכוֹת

חַג הַמַּצוֹת

הַנֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה יָיָ, מְקַדֵּשׁ הַשַּׂבָּת וְיִשְּׁרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

On Rosh haShanah, continue with:

וְיָמִים טוֹבִים לְזִכָּרוֹן, אֶת יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה. בָּרוּך אַתָּה יְיָ, מְקַהֵשׁ הַשַּׂבָּת וְיִשְׁרָאֵל הַזִּכָּרוֹן:

On Rosh Chodesh, continue with:

וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים לְזִכָּרוֹן בָּרוּך אַתָּה יְיָ, מְקַדֵּשׁ הַשַּׂבָּת וְיִשְּׁרָאֵל וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים:

הטוב והמטיב

The Fourth Blessing: For God's Goodness

בְּרוּךְ אַתָּה יִיָּ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם, הָאֵל, אָבִינוּ מַלְבֵנוּ, אַדִּירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ, קְדוֹשׁנוּ קְדוֹשׁ יַצְלְב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְּׂרָאֵל הַנְּלְר הַמּוֹב וְהַמֵּטִיב לַכֹּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם, הוּא הַמִּיב לְנוּ, הוּא יִנְמְלֵנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִנְמְלֵנוּ לְעַד, מַמִיב לְנוּ, הוּא נְמְלְנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִנְמְלֵנוּ לְעַד, לְחֵלְנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִנְמְלֵנוּ לְעַד, לְחֵלֵנוּ הוּא וֹלְנֵתְלוֹם וְלְנִי הוֹא יִנְמְלוֹם וְלַלְם מוֹב וּמִכְּל מוּב וּמִכְּל מוּב וְתַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל מוֹב וּמִכְּל מוּב וְתַבְּל מוֹב וּמִכְּל מוֹב וּמִכְּל מוֹב וּמִכְּל מוֹב וּמִלְנוֹ אֵלוֹם עְלִם אַל יְתַסְּרֵנוּ:

(Others respond: "וְאֲבֶּוֹ")

ּבְרַחֲבָוֹן הוּא יִמְלֹדְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶר:

בַּבַקָן הוּא יִתְבָּבֵךְ בַּשְּׁמַיִם וּבָאָבֶץ:

הָרַחֲמֶן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְרוֹר הּוֹרִים וְיִתְפָּאַר בְּנוּ לְעַר וּלְנִצְח בְּצָחִים וְיִתְהַדֵּר בְּנוּ לָעַר וּלְעוֹלְמֵי עוֹלְמִים:

הָרַחֲבָּן הוּא יְפַּרְנְסֵנוּ ובְכָבוֹד:

דְרַדְּבָנוּ וְהוּא יִשְׁבּוֹר עֹל נְלוּת מֵעַל צַנְּארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְיּוּת לְאַרְצֵנוּ:

It is appropriate that when saying this to actually lightly tap the table:

הָרַחֲמֶן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה מְּרֶבָּה בַּבַּיִת הַזֶּה וְעַל שֶׁלְחָן זֶה שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו:

דְרַדְּלָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֵלִיָּהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לַמּוֹב וִיבַשֶּׂר לְנוּ בְשׂוֹרוֹת מוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחְמוֹת:

It is the custom of many to add:

הָרַהְבָּנוּ מִוֹרֵנוּ מִוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ:

הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵך אֶת אָבִי מוֹרִי בַּעַל הַבַּיִת הַאָּה וְאֶת אִפִּי מוֹרָתִי בַּעֲלַת הַבַּיִת הַאָּה: אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זַרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לְהֶם: אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לְנוּ: כְּמוֹ שֶׁבֵּרַךְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲלְב: בַּכֹּל מִכֹּל כֹּל: כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ (בְּנֵי בְּרִית) כֶּלְנוּ יַחַר בִּבְרָכָה שְׁלִמָה: וְנֹאמַר אָמֵן:

מָמָרוֹם יְלַמְּדוּ עָלָיו וְעָלֵינוּ זְכוּת שֶׁתְהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם וְנִשְּׂא

בְּרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֶלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְנִמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינִי אֵלֹהִים וִאָּדָם:

If saying Grace After Meals following a Brit Mila – circumcision - continue on page 23 for additional blessings.

On Shabbat:

הָרַחְבָּן הוּא יַנְחִילֵנוּ לְיוֹם שֶׁכֶּלוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הַעוֹלְמִים:

On Rosh Chodesh:

דָרַחְבָּן הוּא יְחַדִּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

On Festivals:

הָרַחְבָּן הוּא יַנְחִילֵנוּ לְיוֹם שֶׁכֶּלוֹ טוֹב:

On Rosh haShanah:

הָרַבְּבָרֶבָה: אָת הַשָּׁנָה הַזּאַת לְטוֹבָה וְלִבְרָבָה:

On Sukkot and Chol haMoed Sukkot:

דָרַחֲמָן הוּא יָקִים לָנוּ אֶת סֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפָּלֶת:

If one has forgotten to say "וְעַל הַנְּפִים on Chanukah or Purim, they need not repeat Grace After Meals from the beginning; one should instead say the following:

רָרַחֲמָן הוּ יָצְשֶּׁה לָנוּ נִסִּים כְּמוֹ שֶׁעְשָּׁה לַאְבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בִּזִמַן הַזֵּה:

Then say the appropriate "בּימֵר" relating to that holiday on page 11, before continuing below:

הָרַחֲבֶּן הוּא יְזַכֵּנוּ לִימוֹת הַמְשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

On weekdays:

יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶר לִמְשִׁיחוֹ לְרָוִר וּלְזַרְעוֹ עַר עוֹלָם:¹¹ עֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמְיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ שֻׁלוֹם בִּמְרוֹמִיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אֲמֵן:

יְראוּ¹² אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו: כְּפִירִים רְשׁוּ וְרָעֵבוּ וְרָעֵבוּ וְרָעֵבוּ יִיְ לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב:¹³ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלְם חַרְּוֹיְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב:¹⁴ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלְם חַסְרּוֹ:¹⁵ פּוֹתֵח אֶת יָדֶךְ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חֵי רָצוֹן:¹⁵ בְּרוּךְ הַגָּבֶר אֲשֶׁר יִבְיַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ:¹⁶

For a wedding celebration or Sheva Brachot, the Seven Blessings on page 24 are said at this point, before continuing below with the blessing over wine.

If saying Grace After Meals over wine, take it in the palm of the hand and say:

בָרוּך אַתָּה וְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרִי הַנְּפֶּן:

* ברכת אחרונות* Concluding Blessings After Other Foods

^{10 1} Samuel 22:51

¹¹ Psalm 18:51

¹² Pronounced "ורן" / yeh-ru"

¹³ Psalms 34:10-11

¹⁴ Psalms 136:1

¹⁵ Psalm 145:10

¹⁶ *Jeremiah 17:7*

* ברכה מעין שלוש

The Three-Faceted Blessing

The following blessing is said after eating cooked or baked food prepared from the five species of grains - wheat (except for bread or matzah), barley, rye, oats or spelt - , wine and grape juice, or after grapes, figs, pomegranates olives and dates. If one ate any of these fruits and also cake and drank wine, he should combine the three blessings into one by conjoining them with the conjunctives shows in parenthesis. The order of recitation should be grain, wine, fruit – from right to left.

After grapes, figs, pomegranates, olives or dates:

(וְ)עַל הָעֵץ וְעַל פְּרִי הַעץ: After wine or grape juice:

(וְ)עַל הַנֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַנֶּפֶן: After food prepared from the five kinds of grain:

עַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלִכָּלָה :

וְעַל הְנוּכַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶבֶץ הֶמְדָה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרְצִיתְ וְהִנְּחַלְתְּ לַאֲבוֹתִינוּ לֶאָבוֹל מִפִּרְיָה וְלִשְׂבוֹע מִטוּבְה. רַחֵם נָא יְיָ אֶלֹהִינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּדְ וְעַל יְרוּשְׁלֵים עִירֶדְ וְעַל צִּיּוֹן מִשְׁכֵּן כְּבוֹדֶדְ וְעַל מִזְבְּחֶדְ וְעַל הֵיכְלֶדְ וּבְנֵה יְרוּשְׁלֵים עִיר הַקּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָה וְשַׂמְּחֵנוּ בָה וּנְבָרֶכְךְ בִּקְדָשָׁה וּבְטָהֶרָה:

On Shabbat:

וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה:

On Rosh Chodesh:

זָכְרֵנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם ראשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:

On Pesach:

זָכְרֵנוּ לְטוֹבָה בִיוֹם חֵג הַמַּצוֹת הַזֵּה:

On Shavuot:

זַכָרַנוּ לְטוֹבָה בִּיוֹם חַג הַשְּׁבָעוֹת הַזָּה:

On Rosh haShanah:

זָכָרֵנוּ לְטוֹבָה בִּיוֹם חַג הַזִּכָּרוֹן הַזֵּה:

On Sukkot:

זָכְרֵנוּ לְטוֹבָה בִּיוֹם חַג הַסָּכּוֹת הַזָּה:

On Shemini Atzeret:

זַכְרֵנוּ לְטוֹבָה בִּיוֹם שְׁמִינִי עֲצֶרֶת חַג הַזֶּה:

כִּי אַתָּה יָיָ טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל וְנוֹדֶה לְךָּ עַל הָאָרֶץ עַל

After grapes, figs, pomegranates,

olives or dates:

After wine or grape juice:

(וְעַל) פְּרִי הַנֶּפֶן: (וְעַל) הַפֵּרוֹת:

After food prepared from the five kinds of grain:

המחיה:

בָרוּך אַתָּה יָיָ, עַל הָאָרֶץ וְעַל

After grapes, figs, pomegranates, olives or dates:

(וְעַל) הַפֵּּרוֹת:

juice:

(ועַל) פָּרִי הַנֵּפֵן:

After wine or grape After food prepared from the five kinds of grain:

הַמַּחַיַה:

* ברכת בורא נפשות

Blessing After All Other Food and Drink

This blessing is said after all foods in which the Grace After Meals or the Three-Faceted blessing does not apply, such as fruits other than listed in the Three-Faceted Blessing, vegetables or beverages other than wine. One recites:

בָרוּך אַתָּה יָיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנְן

עַל כּל מַה שֶׁבְּרָאתָ לְהַחֲיוֹת בָּהֶם נָפֶשׁ כָּל חָי, בְּרוּךְ חֵי הָעוֹלְמִים:

* הרחמן לברית מיל

Additions to the Grace After Meals Following a Circumcision

קָרַחְמָן הוּא יְבָרֵךְ אֲבִי הַיֶּלֶד וְאִמּוֹ, וְיִזְכּוּ לְנַדְּלוֹ וּלְחַנְּכוֹ וּלְחַכְּמוֹ, מִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה וֵרָצֶה דָמוֹ, וִיהִי יְיָ אֶלֹהָיו עִמּוֹ:

קָרַחְמָן הוּא יְבָרֵךְ בַּעַל בְּרִית הַמִּילָה, אֲשֶׁר שָׁשׁ לַעֲשׁוֹת צֶּדֶקּ בְּנִילָה, וִישַׁלֵם פָּעֲלוֹ וּמַשְּׂכֶּרְתוֹ כְפוּלָה, וְיִתְנֵהוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה:

קָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵך רַך הַנִּמוֹל לִשְׁמוֹנָה, וְיִהְיוּ יָדִיו וְלִבּוֹ לְאֵל אֶמוּנָה, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, שָׁלשׁ פְּעָמִים בַּשְּׁנָה:

קָרַתְּלֶן הוּא יְבָרֵךְ הַמָּל בְּשַׂר הָעָרְלָה, וּפָרַע וּמָצֵץ דְּמֵי הַמִּילָה, אִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב עֲבוֹדְתוֹ פְּסוּלָה, אָם שְׁלָשׁ אֵלֶה לֹא יַעֲשֶׂה לָה:

קָרַחֲמָן הוא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הוֹלֵךְ תְּמִים, בִּזְכוּת חֲתַן לַמּוּלוֹת דָּמִים, לְעַם אֶחָד מְפָּזָּר וּמְפֹּרָד

בין הָעַמִּים:

הְרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כֹּהֵן צֶדֶק אֲשֶׁר לֻקַח לְעֵילוֹם, עַד הוּכֵן כִּסְאוֹ כַּשֶּׁמֶשׁ וְיָהֲלוֹם, וַיָּלֶט פָּנְיו בְּאַדֵּרְתוֹ וַיִּגְלוֹם, בְּרִיתִי הִיְתָה אָתוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם:

On weekday continue on with "הְרַחֲמָן הוּא יְוַכֵּנוּ"; on Shabbat or Festivals continue on with the appropriate additional "הָרַחֲמָן " for the corresponding day; both are on page 19.

* סדר שבע ברכות

The Sheva Brachot – Seven Blessings of a Wedding Feast

The Sheva Brachot – Seven Blessings – actually consists of two cups of wine; both of which are poured before the start of Grace After Meals. One is held in the palm by the Leader of Grace After Meals, the other is held by each person that recites a blessing

:וֹדוֹב אָהָה יְיָ, אֶל הֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, שֶׁהַכֹּל בָּרָא לִכְבוֹדוֹ: (Others respond: "אָמֵן")

:בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם, יוֹצֵר הָאָדְם: (Others respond: "אָמֵן")

בְּרוּך אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר יָצֵר אֶת הָאָדֶם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְמוּת תַבְנִיתוֹ, וְהִתְּקִין לוֹ מִמֶּנוּ בִּנְיַן עֲדֵי עַד: בְּרוּך אַתָּה יְיָ, יוֹצֵר הָאָדָם:

(Others respond: "אָמֶן".")

שׁוֹשׁ תִּשִּׁישׁ וְתָגֵל הָעֲקָרָה, בְּקבּוּץ בָּנֶיהָ לְתוֹכָה בְּשִׂמְחָה: בְּרוּךְ אַתָּה יָיָ, מְשַׂמֵח צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

(Others respond: "אָמֵן.")

שַ**ּטַּח** הְשַׂמַח רֵעִים הָאֲהוּבִים, כְשַׂמֵּחֲדּ יְצִירְדּ בְּגַן עֵדֶן מָקֶּדֶם: בָרוּדְ אַמָּה יְיָ, מְשַׂמֵּחַ חָתָן וְכַלְה:

(Others respond: "אָמֶן.")

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּרָא שְּׂשׁוֹן וְשִּׁמְחָה,
חָתָן וְכַלְּה, וִּילָה רִנָּה דִּיצָה וְחֶדְנָה, אַהֲבָה וְאַחֲנָה שָׁלוֹם וְבעוּת,
מְהֵרָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִשְּׁמַע בְּעָבִי יְהוּדָה וּבְחוּצוֹת יְרוּשָׁלִים, קוֹל
שָׁשׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה, קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה, קוֹל מִצְהֲלוֹת חֲתָנִים
מֵחֻפְּּתָם, וּנְעָרִים מִמִּשְׁתֵּה נְנִינָתָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְשַׁמֵּח חָתָן עִם
הַכַּלָה:

(Others respond: "אָמֵן".")

The Leader says the seventh blessing, which is over the first cup of wine at this time:

The Leader drinks at least 3.5 oz. Then the two cups are mixed together. One cup is presented to the bride and another to the groom, each drink from their respective cups.

* ברכת אירוסין ונישואין

The Blessings for Betrothal and Marriage Ceremony

The officiate recites the following over a cup of wine:

בָּרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַעוֹלְם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קְדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו וְצִוְּנוּ עֵל הָעֲרִיוֹת, וְאָסַר לְנוּ אֶת הָאֲרוּסוֹת, וְהִתִּיר לְנוּ אֶת הַנְּשׁוּאוֹת לְנוּ עֵל יְדֵי עֻפָּה וְקְהוּשִׁין. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְקַדֵשׁ עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי עֻפָּה וְקְהוּשִׁין: חֻפָּה וְקִדוּשִׁין:

The cup is given to the groom to drink, followed by the bride. A ring is then taken by the groom for the betrothal to the bride, and the following is said:

The ketubah is read, and then the groom hands this contract to the bride. The cup of wine is refilled at this time for the recitation of the Sheva Brachot. At this time we begin with the blessing for the wine as follows:

בָּרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

בָּרוּך אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל בָּרָא לִכְבוֹרוֹ:

בָּרוּך אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר הָאָדָם:

בְּרוּך אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְמוּת תַבְנִיתוֹ, וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנוּ בִּנְיַן עֲדֵי עַד: בָּרוּך אַתְּה יְיָ, יוֹצֵר הָאָדָם:

שׁוֹשׁ תַשִּׁישׁ וְתָגֵל הַעֲּקָרָה, בְּקבּוּץ בָּנֶיהָ לְתוֹכָה בְשִּׁמְחָה: בְּרוּךְ

אַתָּה יְיָ, מְשַׂמֵחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַ**ּׂטַּח** הְשַׂמַח רֵעִים הָאֲהוּבִים, כְּשַׂמֵּחֲדּ יְצִירְדּ בְּנַן עֵדֶן מָקֶּדֶם: בָרוּדְ אַתָּה יְיָ, מְשַׂמֵּחַ חָתָן וְכַלְּה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּרָא שְּׁשׁוֹן וְשִּׁמְחָה, חֶתְן וְכַלְּה, נִּילָה רִנְּה דִּיצָה וְחֶדְנָה, אַהֲבָה וְאַחֲנָה שָׁלוֹם וְרֵעוּת, מְהֵרָה יְיָ אֶלֹהֵינוּ יִשְׁלֵים, קּוֹל פַּעָרִי יְהוּדָה וּבְחוּצוֹת יְרוּשְׁלִים, קוֹל שְׁמִוֹן וְקוֹל כַּלָּה, קוֹל מִצְהֲלוֹת חֲתָנִים שְׁשׁוֹן וְקוֹל כַּלָּה, קוֹל מִצְהֲלוֹת חֲתָנִים מִחְּפָּתְם, וּנְעָרִים מִמִּשְׁתֵּה נְנִינְתָם: בָּרוּךְ אַתְּה יְיָ, מְשַׂמֵּח חָתְן עִם הַכַּלָּה:

The groom and the bride then drink from the cup again.

* סדר המילה * The Circumcision Ceremony

As the child is brought into the congregation, all present say:

בָרוּך הַבָּא:

The mohel who performs the ritual says the following:

אַשְׁבֵּי תִּבְחַר וּתְקָבֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵבֶיךּ נִשְּׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶדּ, קְרשׁ הֵיכָלֶדְ:¹¹ וַיְדַבֵּר יְוָ, אֶל משֶׁה לֵאמֹר: פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהְרֹן הַכֹּהֵן הַשִּׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קּנְאָתִי בְּתוֹכְם,

¹⁷ Psalm 65:5

וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקְנְאָתִי: לָכֵן, אֶמֹר, הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בִּרִיתִי, שָׁלוֹם:18

The child is seated on the Chair of Elijah, and the mohel recites the following:

יָּה הַכּפַא שֶׁל אֵלְיָהוּ זָכוּר לַטּוֹב: לִישׁוּעְרְךּ קְּוִּיתִי יְיָ:¹¹ שָׁבַּרְתִּי לִישׁוּעְרְךּ יְיָ, וּמִצְוֹתֶיךּ עֲשִׂיתִי.²² אֵלְיָהוּ מַלְאַדְ הַבְּרִית, הַנָּה שֶׁלְּדְ לְשׁוּעְרְדְּ יְיָ, וּמִצְוֹתֶיךּ עֲשִׂיתִי.²² אֵלְיָהוּ מַלְאַדְ הַבְּרִית, הְנָהוּ שֶׁלְל לְפָנֶידְ, עֲמוֹד עַל יְמִינִי וְסְמְבֵנִי. שְׁשׁ אָנֹכִי עַל אִמְרְתֶדְ, כְּמוֹצֵא שְׁלְל רְב:²¹ שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרְתֶדְ, וְאֵין לְמוֹ מִכְשׁוֹל:²² אֲשְׁרֵי תִּבְחַר בְּטוּב בִּיתֶדְ, קְרשׁ הֵיכְלֶדְ:²² הַּמוּב בִּיתֶדְ, קְרשׁ הֵיכְלֶדְ:²²

The mohel recites the blessing, with all presenting responding "אֶבֶוֹן":

בְרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קְדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו וְצִוְּנוּ עַל הַמִּילָה:

(Others respond: "אֶבֶּהְ")

During the act of circumcision, between milah and periah, the father says:

בְרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קְדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו, וְצִוְּנוּ לְהַכְנִיסוּ בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ:

The congregation then responds:

¹⁸ Numbers 25:10-12

¹⁹ Genesis 49:18

²⁰ Psalms 119:166

²¹ Psalms 119:162

²² Psalms 119:165

²³ Psalms 65:5

אָמֵן. כְשֵׁם שֶׁנִּכְנַס לַבְּרִית. כֵּן יִכְּנֵס לְתוֹרָה וּלְחֻפְּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים:

After the chituch, while the circumcision is completed, a cup of wine should be handed to a guest of honor present who is to recite the following blessings:

(Others respond: "אָמֵן".")

בְּרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קְהַשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן, וְחוֹק בִּשְׁאֵרוֹ שָּׁם וְצָאָצָאִיוּ חָתַם בְּאוֹת בְּרִית לְּדָשׁ, עַל כֵּן בִּשְׂכֵר זאת, אֵל חֵי חֶלְקֵנוּ צוּרֵנוּ צִנְּה לְהַצִּיל יְדִידוּת שְׁאֵרֵנוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בִּבְשָׂרֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, כּוֹרֵת הַבְּרִית:

(Others respond: "אָבֶּוֹן")

אָל הֵינוּ וֵאל הֵי אָבוֹתִינוּ, קַיֵּם אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וְיִקְּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל (childs name) בֶּן (father's name) יִשְׁמַח הָאַב בְּיוֹצֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל (childs name) יִשְׁמַח הָאַב בְּיוֹצֵא חֲלְצִיוּ, וְתְנֵל אִמּוּ בִּפְּרִי בִשְׁנְהּ: כַּכְּתוּב יִשְׁמַח אָבִיךְ וְאִמֶּדְ וְתָנֵל יוֹלְבִיךְ וְאָמֶדְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדְמִיְדְ, וְאֹמֵר יִלְיִ בְּלְבִיךְ וְאָמֶדְ חְיִי: 25 וְנָאָמֵר זָכַר לְעוֹלְם לְּךְ בְּרָמִיךְ חְיִי: 25 וְנָאָמֵר זָכַר לְעוֹלְם לְּךְ בְּרִמִיךְ חְיִי: 25 וְנָאָמֵר זָכַר לְעוֹלְם בְּיִבְירָהְם וּשְׁבוּעְתוֹ בְּרָר צִּוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר בְּרָת אֶת אַבְרָהְם וּשְׁבוּעְתוֹ לְיִשְׁרְם יִּנְיִם לְבִילְב לְחֹק לְיִשְׁרָאֵל בְּרִית עוֹלְם: 26 וְנָאָמֵר צִוָּה אֹתוֹ וַיְמִלְם אֶת יִצְחָק בְּנִוֹ בֶּן שְׁמֹנֵת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִּוָּה אֹתוֹ וְיִמְלְם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ וְיִנְלְ אֵבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ

²⁴ Proverbs 23:25

²⁵ *Ezekiel 16:6*

²⁶ Psalms 105:8-10

אֶלֹהִים:²⁷ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, אֱלֹהִים:²⁸ (child's name) זֶה הַקְּטָן נְּדוֹל יִהְיֶה כְּשֵׁם שֶׁנִּכְנַס לֵּתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׁים טוֹבִים:

One should drink the wine at this time.

רבונו של עולם, יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֵיךּ שֶׁיּהֵא זֶה חָשׁוּב וּמְקְבָּל לְפָנֶיךָ, כְּאָלוּ הִקְרַבְנוּהָ לִפְנֵי כִפֵּא כְבוֹדֶךְ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךְ הָרַבִּים, שְׁלַח עַל יְדֵי מַלְאָכֶיךְ הַקְרוֹשִׁים וְשָׁמָה קְרוֹשָׁה וּמְהוֹרָה

Mohel says:

Father says:

(child's name)

(child's name) לְבָנִי

הַנָּמּוֹל עַתָּה לְשִׁמְךּ הַנְּדוֹל וְשֶׁיְהְיֶה לְבָּהּ פְּתוּחַ כְּפִּתְחוֹ שֶׁל אוּלְם, בְּתוֹרְתְךּ הַקְדוֹשָׁה, לִלְמֹד וּלְלַמֵד, לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׁוֹת. וְתֶן לְוֹ אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים, חַיִים שֶׁל יִרְאַת חֵמְא, חַיִים שֶׁל עֹשֶׁר וְכְבוֹד, וְשֶׁתְּמֵלֵא מִשְׁאֲלוֹת לִבָּוּ לְמוֹבָה. אָמֵן, וְכֵן יְהִי רְצוֹן:

Mohel says:

לֵי שֶׁבַּרַדְ אֲבוֹתִינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַאֲקֹבׁ, מֹשֶׁה וְאַהַרוֹן, דְּוִד מִּי שֶׁבּרַדְ אֲבוֹתִינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַאֲקֹבׁ, מֹשֶׁה וְאַהַרוֹן, דְּוִד וֹשְׁלֹמֹה, הוּא יְבָרֵדְ אֶת הַיֶּלֶד הְרַדְ הַנְּמוֹל (child's name) בֶּן (his father's name) בַּעְבוּר שֶׁ (donor,s name) בַּעְבוּר שָׁבוּרוֹ לִצְרָקְה לֹוֹ מְהַרָּה הוֹא יִשְׁלַח לוֹ מְהַרָּה לִבְקוֹר חוֹלִים, בִּשְּׁכַר זֶה הַקְּרוֹש בְּרוּךְ הוֹא יִשְׁלַח לוֹ מְהֵרָה

²⁷ Genesis 21:4

²⁸ Psalms 107:1

רְפּוּאָה שְׁלֵמָה בְּכָל רְמַ"ח אֵבָרִיו וְשַׁסָּ"ה נִיְדיו, וִינַדְּלוּהוּ לְתוֹרָה וּלְחָפָּה וּלְמַצְשִׂים טוֹבִים, וְנֹאמֵר אָמֵן:

One should then prapare the Seudat Mitzvah – the festive meal to celebreate the circumcision day. After the meal one should make sure to include the additional blessings during the recitiation of the Grace After the Meals, they can be found on page 23.

* א סדר פדיון הבן * The Pidyon HaBen Ceremony The Redemption of the First-Born

It is a obligation to redeem a first-born that is a son of an Israelite mother. The father of the child is to bring the child before a Kohen, along with five sela'im of silver (104 grams of pure silver) or it's equivalent. The father informs the Kohen of his act he is about to engage in. This begins with informing the Kohen that this son is a the first-born, and that his mother is an Israelite. The exchange goes as follows, beginning with the Father:

The Kohen:

בְּמַא' בָּעִית מְפֵּי, בְּבִנְדְ בְכוֹיְדְדְ אוֹ בַחֲמִשְׁה סְלְעִים דמֵחַיַּבְתָּא לִתֵּן לִי בְּפִּדְיוֹן בְּנְדְ בְּכוֹדְדְ זֶה:

The father:

בְּאִינְה בִּבְנִי בְּכוֹרִי זֶה, וְהֵלֶיךְ חֲמִשֶּׁה סְלָעִים בְּפִּדְיוֹן דִּמֵחַיַּבִנָּא בֵּיה:

The father gives the gift to the Kohen, as he says:

בָרוּך אַתָּה יָיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם, אֲשֶׁר קְּדְשְׁנוּ בִּמִצִוֹתִיו וִצִנְּנוּ עַל פִּדִיוֹן הַבֵּן:

בְרוּך אַתָּה יִיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךּ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֶיִנוּ וְקְיְמָנוּ וְהִנִּיעָנוּ לִזְמַן הַזֶּה:

I am the original transcriber of this liturgy "The Blessing Book Nusach Ari" and translator/author of its accompanying instructional text. I am licensing the transcriptions within it under the Creative Commons Zero License, and the instructions with the Creative Commons By Attribution license. Attribution may be given as 'Contributors to the Open Siddur Project', with the transcriber/translators name Shmuel Gonzales included in the contributors list."

